

BĒRNA ATTĪSTĪBA NO ČETRIEM LĪDZ PIECIEM GADIEM

Šajā vecumā bērns kļuvis jau tik patstāvīgs, ka viņam patīk pārbaudīt robežas starp atļauto un neatļauto.

Tas ir normāls attīstības posms, kas prasa lielu vecāku pacietību.

Lai labāk saprastu savu atvasi, paraugies uz pasauli viņa acīm.

Mans ķermenis

- o Četros gadiņos es esmu ātrs, skaļš un kārs pēc jauniem piedzīvojumiem. Es skraidu apkārt, šūpojos augstu šūpolēs, kliežu un ārdos. Es varu braukt ar savu trīsritenīti vai jau ar divriteni ar atbalsta ritenīšiem, taču man vēl nav attīstījusies perifēriālā redze, tāpēc es ne visai labi redzu tuvojošās mašīnas.
- o Man patīk spēlēties ar rotaļlietām, kas sastāv no daudzām mazām detaļām, kuras es varu izjaukt un tad atkal salikt kopā.
- o Mani sajūsmina mana nabiņa.
- o Tā kā mani dzimumorgāni kļūst nobriedušāki, es varētu ar tiem spēlēties vēl biežāk.
- o Iespējams, es parādu savus dzimumorgānus arī saviem draugiem. Taču tikpat labi varu būt ārkārtīgi kautrīgs un ik reizi, ejot uz tualeti, aizvērt aiz sevis durvis.
- o Man arvien labāk padodas rāpšanās, slēpošana un citi vienkārši vingrinājumi.
- o Iespējams, ka piecu gadu vecumā es vairāk ēdu un mazāk skraidu apkārt.
- o Dienā es paspēju laikā aiziet uz podiņa, taču, ja naktī man gadās pieslapināt gultu, neslēpiet no manis autiņbiksītes.
- o Mani piena zobīņi sāk kustēties. Taču iespējams, ka tie sāks izkrist tikai pēc gada.

Sajūtas

- o Es daudz smejos un tikpat daudz arī raudu; reizēm es daru vienu pēc otra.
- o .Es daudz uztraucos. Visticamāk, ka mani biedē lieli dzīvnieki, skaļi trokšņi vai cilvēki, kas izskatās citādāki nekā mēs.
- o Varbūt vēl joprojām baidos tikt atšķirts no jums. Es varu sākt baidīties, ka jūs varētu nomirt.
- o Vēl ik pa brīdim mani apciemo dusmu lēkmes. Man gribas, lai viss notiek pēc mana prāta, un, ja jūs tam nepiekrītat, es atradīšu neskaitāmus argumentus, lai jūs pārliecinātu.
- o Ja tuvojās kāds aizraujošs notikums, nestāstiet par to man ilgu laiku iepriekš. Es tikai pārāk satraukšos, sanervozēšos un no ilgām varu pat sākt raudāt.
- o Man ir vieglāk tikt galā ar daudzkrāsainajām emocijām, kārtīgi izskrienoties.
- o Man patīk pārbaudīt jūsu nospraustās robežas, lai redzētu, cik tālu jūs man ļausiet iet.
- o Uzsākot bērnudārza gaitas, es reizēm izjūtu pretējas emocijas. Bieži esmu aizgrābts un ieinteresēts un tajā pašā laikā arī nobijies.
- o Piecarpus gadu vecumā es bieži esmu saspringts un noraizējies. Man ļoti ir nepieciešama jūsu klātbūtne un atzinība.

Prāts

- o Es varu sākt mācīties rakstīt dažus burtiņus un ciparus, taču reizēm man sanāk tos uzrakstīt ačgārni. Bet es varu uzrakstīt savu vārdiņu. Bieži jautāju, kā konkrētais vārdiņš rakstāms.
- o Sāku izrādīt interesi par pulksteņiem, kalendāriem un naudu.
- o Man patīk vārdu spēles un vienkārša muļķīga runāšanās, it īpaši, ja tajā ir iesaistīti kādi no tualetes vārdiņiem. Īpašu prieku man sagādā mirklī, kad pa vidu mūsu sarunai izdodas iespraust vārdiņu "kaka".
- o Es varu tikt galā ar gariem vārdiem. Nebrīnieties, ka es varu iegaumēt dažādo dinozauru pilnus nosaukumus.
- o Dodoties pastaigā, man patīk izpētīt visu, kas atrodas manā ceļā, sākot ar suņa kaku līdz pat āboliņa lapiņai.
- o Es sāku zīmēt visu, ko esmu novērojis sev apkārt: sauli, mākoņus, varavīksni, savu ģimeni un sevi. Saviem līniju cilvēciņiem es pievienoju jaunus elementus, piemēram, pirkstiņus.
- o Es lielos, stāstu izdomātus notikumus un pārspīlēju, cik vien spēka. Es stāstu saviem draugiem, ka manai vecmāmiņai ir 120 gadu un ka manā krājkasītē ir miljons latu. Noskatoties pusstundu garu pārraidi, es varu veselu stundu jums par to stāstīt, pievienojot jaunas detaļas un notikumus.
- o Mana iztēle ir ļoti attīstīta un mainīga. Pāris minūšu laikā kartona kaste var pārtapt par māju, zooveikalu vai vilcienu.

Mana pasaule

- o Man ļoti patīk spēlēties ar citiem bērniem. Esmu iemācījies dalīties.
- o Es sāku pamanīt atšķirības apkārtējos cilvēkos, piemēram, ādas krāsu un dažādas slimības, un uzdot jautājumus, kas var jums likt justies neērti. Lūdzu, centieties man dot īsas un kodolīgas atbildes. Nekauniniet mani un neignorējiet manu jautājumu.
- o Man no sirds rūp godīgums. Es darīšu jums zināmu, ja kāds būs saņēmis lielāku kūkas gabalu par mani.
- o Lielīšanās un cita ārišķīga uzvedība palīdz man nostiprināt pašapziņu.
- o Četru gadu vecumā man ir iepatikušies negaidīti un pārsteigumu pilni izbraukumi. Taču pēc savas piektās dzimšanas dienas es daudz labprātāk paliktu mājās kopā ar jums.
- o Lai gan arvien vairāk mani interesē anatomiskas atšķirības starp zēniem un meitenēm, man tiešām ir vienalga, ar ko es spēlējos.
- o Es varu jūs negaidīti pārsteigt ar kādu sulīgu lamuvārdu, lai pavērotu jūsu attieksmi. Nerājjiet mani par to, jo es tiešām nesaprotu, ko šie vārdi nozīmē.
- o Sākoties skolai, man ir nepieciešams daudz brīva laika, lai nodotos pārdomām, izmēģinātu jaunas idejas, cīnītos ar garlaicību un pavadītu laiku vienatnē. Es cenšos saprast, kā es iederos šajā pasaulē.

No grāmatas:

Kā izaudzināt laimīgu mazuli no 0 līdz 5 gadiem. Rokasgrāmata vecākiem un pedagogiem, R.: Valters un Rapa, 2007.